



*Załącznik Nr 2 do
uchwały Nr XLII/XXI/12 Rady Powiatu w Kutnie*

BIURO PROJEKTÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

90-613 Łódź, ul. Gdańska 91/93 tel.(42) 636-50-51; 636-50-81
e-mail:biuro.projektow@atmoex.com.pl <http://www.atmoex.pl>

Temat 1471/P/2011

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA POWIATU KUTNOWSKIEGO

NA LATA 2011 - 2014 Z PERSPEKTYWĄ DO 2018 R.

Opracował mgr inż. Marek Marciniak

Łódź, listopad 2011r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA

POWIATU KUTNOWSKIEGO NA LATA 2011 - 2014 z

PERSPEKTYWĄ DO 2018 ROKU

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	1
2. Materiały i dokumenty wyjściowe	1
3. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	1
4. Ogólna charakterystyka	17
4.1 Budowa geologiczna i surowce mineralne	18
4.2 Wody podziemne	19
4.3 Wody powierzchniowe	20
4.4 Struktura glebowa	20
4.5 Ochrona przyrody	20
5. Metoda analizy i oceny zastosowana przy sporządzaniu prognozy	21
6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	22
7. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych	26
8. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	27
9. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko	31
10. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	32
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy	33
12. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	33
13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	34
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	35

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku.

Opracowanie wykonano w oparciu art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

2. Materiały i dokumenty wyjściowe

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano następujące źródła informacji:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do 2016 roku,
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015,
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2007 roku”,
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2008 roku”,
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2009 roku”.

3. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić, w wyniku realizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku (w skrócie POŚPK). Prognoza jest dokumentem wskazującym na możliwe negatywne skutki i formułującym zalecenia dotyczące ich minimalizacji oraz przeciwdziałania. Ponadto stanowi dokument wspierający proces decyzyjny i procedurę konsultacji programu.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego zawiera:

- ogólną charakterystykę powiatu,
- diagnozę stanu środowiska,
- podstawowe cele i harmonogram działań,
- analizę oddziaływania programu na środowisko,
- metody kontroli programu.

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego jest :

„Ochrona środowiska przyrodniczego, poprawa jakości środowiska oraz poprawa standardów życia mieszkańców powiatu kutnowskiego”.

Cele główne Programu obejmują:

1. ograniczenie emisji substancji i energii;
2. ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu;
3. racjonalne gospodarowanie środowiskiem oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej;
4. poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego powiatu;
5. zwiększenie aktywności obywatelskiej i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Analizując przyjęte kryteria oraz cele polityki ekologicznej na poziomie kraju, województwa oraz powiatu przyjęto poniższe **priorytety ekologiczne** dla powiatu kutnowskiego:

- ochrona zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, gospodarka wodno-ściekowa,
- racjonalna gospodarka odpadami,
- ochrona powietrza atmosferycznego,
- ochrona i zwiększanie zasobów przyrody w tym zachowanie różnorodności biologicznej.

Poza wymienionymi priorytetami w Programie uwzględniono również zadania dotyczące:

- ochrony przed hałasem,
- ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w tym ochrona przed poważnymi awariami przemysłowymi,
- usprawnienia zarządzania środowiskiem,
- edukacji ekologicznej społeczeństwa.

W zakresie celu długoterminowego, jakim jest osiągnięcie lepszej jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie pyłów, najważniejsze kierunki działań to:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz przez energetykę zawodową (zamiana kotłowni węglowych i koksowych na gazowe i olejowe),
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni (termomodernizacja budynków oraz zmiany nośników energii),
- kontynuacja termomodernizacji budynków komunalnych, produkcyjnych i mieszkalnych na terenie powiatu,
- konsekwentna realizacja programów ochrony powietrza,
- dalsza promocja i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, elektrownie wiatrowe i geotermalne),
- tworzenie tras rowerowych,
- budowa i modernizacja dróg powiatowych i gminnych,
- modernizacja i rozwój transportu kolejowego.

W zakresie osiągnięcia lepszej jakości wód podstawowe kierunki stanowią:

- kontynuacja rozbudowy sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej,
- dalsza promocja i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- propagowanie zasad nawożenia gruntów w zgodzie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej,
- ochrona wód zlewni Bzury przed zanieczyszczeniami obszarowymi,
- upowszechnienie społecznej wiedzy na temat zawartości i celów programu rolno-środowiskowego,
- dalsze ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych,
- dalsze ograniczenie/eliminacja zrzutu substancji niebezpiecznych do wód ze źródeł przemysłowych.

W przypadku racjonalnej gospodarki odpadami nadrzędnym kierunkiem działań jest doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów wielkogabarytowych, biodegradowalnych, niebezpiecznych, osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku odpadów, usuwanie azbestu, likwidacja dzikich składowisk, kształtowanie świadomości ekologicznej w zakresie postępowania z odpadami.

Ograniczenie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego poprzez:

- uwzględnienie oddziaływania pól elektromagnetycznych i hałasu w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych obiektów,
- podnoszenie świadomości społeczeństwa związanej z występowaniem źródeł promieniowania i ich oddziaływania poprzez różnorodne media,
- sprawowanie funkcji kontrolnej i inspirującej w zakresie ograniczania uciążliwości akustycznych ze strony przemysłu,
- dalsze preferowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających powstawaniu hałasu.

W zakresie ochrony dziedzictwa przyrody i zachowania bioróżnorodności podstawowe kierunki działań to:

- tworzenie nowych form ochrony przyrody, włączenie planowanych obszarów do sieci NATURA 2000,
- utworzenie planów ochrony dla rezerwatów,
- wspieranie działań mających na celu odtworzenie buforowych stref roślinności wzdłuż cieków wodnych,
- wspieranie działań mających na celu restytucję siedlisk mokradeł i renaturyzację dolin niewielkich cieków,
- kontynuacja ochrony istniejących już obszarów i obiektów podlegających ochronie na mocy prawa, respektowanie przez użytkowników środowiska zasad ekorozwoju na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo.

Kierunkami do osiągnięcia w przypadku ochrony lasów i utrzymania lesistości powiatu na dotychczasowym poziomie są:

- uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych,
- dalsze uwzględnienie pozytywnej roli lasów i zadrzewień w planach zagospodarowania przestrzennego, ograniczenie nierolniczego i nieleśnego przeznaczenia gruntów,
- dalsze współdziałanie z Nadleśnictwem Kutno w celu ochrony istniejących lasów,
- zwiększenie zasobów leśnych powiatu poprzez zalesianie nieużytków rolnych i zakrzewienia gruntów nieużytecznych gospodarczo w obszarach miejskich w ramach tworzenia architektury zieleni,
- dalsze prowadzenie gospodarki leśnej zgodnej z zasadami proekologicznymi.

W zakresie ochrony gleb kierunkami są:

- dalsze promowanie rolnictwa ekologicznego, stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, wdrażanie programu rolno-środowiskowego,
- kontynuacja monitoringu gleb,
- zalesianie gruntów rolnych niższych klas bonitacji wg zasady finansowania całego procesu zalesiania oraz wypłaty comiesięcznego ekwiwalentu zgodnie z obowiązującymi aktami wykonawczymi,
- dalsze przywracanie wartości użytkowej glebom, które uległy degradacji.

Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych realizowana będzie poprzez:

- kontynuację budowy i modernizacji sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody,
- eliminację przypadków niekoncesjonowanej eksploatacji torfu na terenie powiatu,
- ochronę złóż torfu przed pożarem,
- stopniową eliminację nieuszczelnionych zbiorników do gromadzenia ścieków sanitarnych w gospodarstwach domowych.

W celu zapobiegania występowaniu nadzwyczajnych zagrożeń określono następujące kierunki działań :

- dalsze wdrażanie systemów ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze,
- wdrażanie Programu Małej Retencji Województwa Łódzkiego,
- niedopuszczenie do wprowadzania zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej w obrębie terenów zalewowych Ochni, Bzury i innych cieków, formułowanie uwag do planów zagospodarowania przestrzennego,
- doposażenie systemu ratownictwa w zakresie zwalczania zagrożeń środowiskowych (sprzęt do ratownictwa techniczno - chemiczno - ekologicznego),
- dalsze propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniu pożarowemu,

- wyznaczanie lub budowa miejsc postojowych dla pojazdów przewożących substancje niebezpieczne,
- kontrola firm i pojazdów przewożących substancje niebezpieczne pod względem przestrzegania zasad bezpieczeństwa,
- wyznaczanie tras przewozu substancji niebezpiecznych przez teren powiatu.

Ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej, racjonalne gospodarowanie wodą, zatrzymanie wody w środowisku realizowane będzie poprzez:

- dalsze promowanie i wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie zmniejszania materiałochłonności i odpadowości produkcji, wykorzystanie funduszy unijnych oraz WFOŚiGW na zakup i modernizację urządzeń służących w ochronie wód i powietrza,
- wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska,
- dalsze wspieranie działań sektora prywatnego, mających na celu zwiększenie efektywności wykorzystania energii, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- kontynuację wdrażania Programu Małej Retencji Wodnej Województwa Łódzkiego,
- kontynuację kontroli prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych,
- prowadzenie polityki sprzyjającej rozwojowi komunikacji zbiorowej, zwiększenie udziału transportu kolejowego,
- promocję zapobiegania i ograniczenie wpływu zanieczyszczeń azotanowych ze źródeł rolniczych,
- stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej,
- dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.

W przypadku usprawnienia zarządzania środowiskiem kierunki działań obejmują:

- współpracę międzygminną w realizacji inwestycji proekologicznych (wodociągi, kanalizacja, edukacja, modernizacja dróg),
- dalsze organizowanie szkoleń dla pracowników wydziału ochrony środowiska,
- dalszą analizę i kontrolę przestrzegania nałożonych obowiązków w zakresie ochrony i korzystania ze środowiska.

Poprawa stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa realizowana będzie przez:

- realizację „Programu Edukacji Ekologicznej” w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- edukację rolników i kadr w zakresie rolnictwa ekologicznego, Dobrych Praktyk Rolniczych, programów rolno-środowiskowych,

- dalsze wspieranie imprez masowych o tematyce ekologicznej: Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, Sprzątanie Świata, ciągle podejmowanie działań edukacyjnych, promocyjnych w formie publikacji, konkursów, szkoleń, imprez masowych,
- edukację społeczeństwa w zakresie roli i ochrony przeciwpożarowej lasów, ochrony cennych przyrodniczo terenów, efektywności energetycznej, oszczędzania wody, ochrony przed hałasem, gospodarki odpadami (akcje ulotkowe, plakaty, imprezy masowe, konkursy itp.).

Ponadto Program zawiera kilka krótkoterminowych celów głównych związanych z realizacją zadań własnych powiatu kutnowskiego do 2014 roku:

1. ograniczenie emisji substancji i energii

1.1. wykorzystanie energii odnawialnej do 7,5% ogółu energii zużywanej

1.1.1. wspieranie działań na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii

1.1.2. wspieranie działań sektora prywatnego, mających na celu zwiększenie efektywności wykorzystania energii

1.2. ograniczenie niskiej emisji

1.2.1. termomodernizacje budynków oraz wymiana kotłowni węglowych na bardziej przyjazne środowisku (gazowe, olejowe) w szkolnych i powiatowych placówkach oświatowych

1.2.2. modernizacja dróg powiatowych nr 2145E Łanięta-Dąbrowice-Mariopol (19,1 km)

1.2.3. wspieranie działań gmin w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej, budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków zgodnych z wymogami UE

1.2.4. wspieranie działań gmin w zakresie racjonalnego korzystania z wody i rozbudowy sieci wodociągowej

1.2.5. wspieranie działań gmin w zakresie zwiększenia nadzoru nad magazynowaniem ścieków w zbiornikach bezodpływowych oraz kontrolą nad ich regularnym wywozem

1.3. ograniczanie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

1.3.1. inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej

1.3.2. inwentaryzacja źródeł emisji pól elektromagnetycznych i obszarów objętych oddziaływaniem tych pól

1.3.3. nadzór nad źródłami emisji pól elektromagnetycznych i hałasu

2. ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu

2.1. ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE

2.1.1. uwzględnianie ochrony przyrody w decyzjach lokalizacyjnych, realizacja nadrzędności ochrony przyrody wobec innych funkcji na terenach chronionego krajobrazu

- 2.1.2. wspieranie przez samorząd powiatu inicjatyw dotyczących tworzenia obszarów i obiektów chronionych
 - 2.1.3. motywowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz utrzymania walorów przyrodniczych terenów
- 2.2. utrzymanie lesistości w powiecie na obecnym poziomie i dokonanie pojedynczych zadrzewień
 - 2.2.1. wyznaczenie i przeznaczenie gruntów rolniczych pod zalesienia, ustalenie czy na terenie powiatu występują tereny przewidziane do zalesień zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Programu Zwiększania Zalesienia do 2020 r.
 - 2.2.2. dalsza aktualizacja inwentaryzacji lasów prywatnych na terenie gmin
- 2.3. ochrona gleb
 - 2.3.1. wykonanie powiatowej mapy zanieczyszczenia gleb
 - 2.3.2. opracowanie i realizacja powiatowego programu rekultywacji zdegradowanych gleb, wyrobisk i terenów powojaskowych
3. racjonalne gospodarowanie środowiskiem oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej
 - 3.1. usprawnienie zarządzania środowiskiem
 - 3.1.1. kontynuacja szkolenia służb ochrony środowiska w zakresie prawa ochrony środowiska i korzystania ze wspólnotowych środków finansowych
 - 3.1.2. przygotowanie programów, opinii, baz danych o istotnym znaczeniu dla powiatu
 - 3.1.3. kontrole przestrzegania nałożonych obowiązków w zakresie ochrony i korzystania ze środowiska
4. zwiększenie aktywności obywatelskiej i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
 - 4.1. edukacja ekologiczna i podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców
 - 4.1.1. prowadzenie własnych działań mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu, wprowadzenie procedur zapewniających szeroki udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawach ochrony środowiska
 - 4.1.2. dalsze zapewnienie społeczeństwu powszechnego dostępu do informacji o środowisku
 - 4.1.3. dalsze wspieranie wprowadzania programów edukacyjnych dla uczniów
 - 4.1.4. wykonywanie powiatowych opracowań inwentaryzacyjnych (dotyczących obiektów w sposób istotny wykorzystujących lub wpływających na środowisko), będących podstawą sporządzania odpowiednich baz danych
 - 4.1.5. dalsze wspieranie organizacji szkoleń i programów edukacyjnych dla rolników, przedsiębiorców, nauczycieli, radnych, urzędników i in.

- 4.1.6. kontynuacja prezentacji treści ekologicznych w środkach masowego przekazu
- 4.1.7. dalsze wspieranie imprez masowych o tematyce ekologicznej: Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, Sprzątanie Świata
- 4.2. większa aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska
 - 4.2.1. przygotowanie programu wspierania rozwoju usług turystycznych na obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo
 - 4.2.2. tworzenie partnerstwa publiczno – prywatnego na rzecz rozwiązywania problemów ochrony środowiska

Program zawiera kilka krótkoterminowych celów głównych związanych z realizacją zadań koordynowanych powiatu kutnowskiego do 2014 roku:

- 1. ograniczenie emisji substancji i energii
 - 1.1. zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji
 - 1.1.1. inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji substancji do powietrza i stworzenie bazy danych na ten temat
 - 1.1.2. inwentaryzacja i aktualizacja źródeł zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym
 - 1.1.3. współpraca w realizacji Programu Ochrony Powietrza
 - 1.1.4. monitoring jakości powietrza, emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł punktowych
 - 1.1.5. nadzór nad podmiotami gospodarczymi emitującymi zanieczyszczenia do powietrza, wspieranie ich działań na rzecz zwiększenia skuteczności oczyszczania gazów odlotowych
 - 1.2. ograniczenie niskiej emisji
 - 1.2.1. modernizacje dróg w celu ograniczenia emisji ze źródeł komunikacyjnych: dróg powiatowych oraz dróg gminnych
 - 1.2.2. ograniczenie zjawiska „niskiej emisji”, wymianę kotłowni węglowych i koksowych na gazowe, olejowe, termomodernizacje budynków
 - 1.3. wykorzystanie energii odnawialnej do 7,5% ogółu energii zużywanej
 - 1.3.1. wspieranie działań podmiotów prywatnych i publicznych na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania energii
 - 1.3.2. wspieranie działań na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii
 - 1.4. osiągnięcie lepszej jakości wód w zakresie badanych parametrów
 - 1.4.1. inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji zanieczyszczeń do wód i stworzenie bazy danych na ten temat

- 1.4.2. budowa, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, podział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i kanalizację wód opadowych w miastach
- 1.4.3. budowa oczyszczalni ścieków z dostosowaniem do wymogów UE
- 1.4.4. ograniczenie spływu powierzchniowego z pól do rzek poprzez obudowę biologiczną cieków
- 1.4.5. osiągnięcie równowagi pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wspieranie mieszkańców wyłączonych z budowy sieci kanalizacyjnej w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków
- 1.4.6. zwiększenie nadzoru nad magazynowaniem ścieków w zbiornikach bezodpływowych oraz kontrola nad ich regularnym wywozem
- 1.4.7. ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych przez budowę płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę
- 1.4.8. ograniczenie/eliminacja zrzutu substancji niebezpiecznych do wód ze źródeł przemysłowych
- 1.4.9. monitoring wód powierzchniowych rzek i jezior
- 1.5. osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów i minimalizacja ich składowania oraz wytwarzania
 - 1.5.1. realizacja zadań określonych w powiatowym i gminnych planach gospodarki odpadami oraz w aktualizacji PGO dla powiatu i gmin
- 1.6. ograniczanie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
 - 1.6.1. egzekwowanie założeń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie hałasu i emisji promieniowania elektromagnetycznego
 - 1.6.2. ograniczeniu ruchu samochodowego poprzez wydzielanie stref wolnych od ruchu kołowego, rozbudowę ścieżek rowerowych
 - 1.6.3. zwiększenie nadzoru nad punktowymi źródłami hałasu, interwencje WIOŚ, w przypadku stwierdzenia poważnych naruszeń zasad emisji hałasu przemysłowego do środowiska, prowadzące nawet do eliminacji źródeł hałasu
 - 1.6.4. prowadzenie monitoringu hałasu i pól elektromagnetycznych, prowadzenie bazy danych
 - 1.6.5. nadzór nad źródłami emisji pól elektromagnetycznych
 - 1.6.6. uwzględnienie oddziaływania pól elektromagnetycznych i hałasu w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych obiektów, prowadzenie przemyślanej polityki lokalizacyjnej dotyczącej nowych obiektów
 - 1.6.7. tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania w przypadkach określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska, egzekwowanie zapisów dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania dotyczących źródeł hałasu i pól elektromagnetycznych

1.6.8. ocena stanu akustycznego środowiska i wykonanie map akustycznych dla obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (drogi, linie kolejowe) i przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

1.6.9. poprawa stanu technicznego dróg, tras kolejowych w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego, budowa ekranów akustycznych w miejscach występowania uciążliwości akustycznych (szlaki komunikacyjne) dla mieszkańców, podnoszenie świadomości społeczeństwa związanej z występowaniem źródeł promieniowania i ich oddziaływania poprzez różnorodne media

2. ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu

2.1. ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE

2.1.1. objęcie ochroną planowanych obszarów Natura 2000

2.1.2. współpraca z wojewódzkim konserwatorem przyrody w celu wprowadzenia lepszych procedur ochrony obszarów cennych przyrodniczo

2.1.3. dalsze popieranie działań gmin, organizacji ekologicznych i indywidualnych obywateli mających na celu tworzenie nowych form ochrony przyrody

2.1.4. sporządzenie planów ochrony przyrody dla rezerwatów, obszarów Natura 2000,

2.1.5. ochrona starodrzewów, parków podworskich i wiejskich

2.1.6. prowadzeniu aktywnych prac ochronnych oraz egzekwowanie przepisów ustawy o ochronie przyrody w odniesieniu do ich użytkowników, respektowanie przez użytkowników środowiska zasad ekorozwojowych na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo

2.2. ochrona ekosystemów leśnych

2.2.1. uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych

2.2.2. wyznaczenie, tworzenie, powiększanie zwartych kompleksów leśnych oraz leśnych pasów izolacyjnych

2.2.3. prowadzenie kompleksowego monitoringu gospodarki leśnej

2.3. utrzymanie lesistości w powiecie na obecnym poziomie i dokonanie pojedynczych zadrzewień

2.3.1. prowadzenie zalesień słabych gruntów rolnych, nieużytków

2.3.2. prowadzenie gospodarki leśnej zgodnej z zasadami proekologicznymi (wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów i obrzeży lasu, zabiegi pielęgnacyjne wykonywane w różnych fazach rozwojowych drzewostanów, mające na celu kształtowanie struktury gatunkowej, wysokościowej i wzmacnianie procesów obiegu materii w drzewostanach, prowadzenie zgodnych z charakterystyką siedliskową nasadzeń)

2.3.3. odbudowa lasów zniszczonych przez pożary, huragany zabiegi hodowlane mające na celu zastępowanie osłabionych i chorych drzew, młodymi sadzonkami

2.3.4. uwzględnienie pozytywnej roli lasów i zadrzewień w planach zagospodarowania przestrzennego

2.3.5. działanie z Nadleśnictwem Kutno w celu ochrony istniejących lasów, zahamowanie urbanizacji terenów leśnych

2.4. ochrona gleb

2.4.1. kontynuacja inwentaryzacji terenów zdegradowanych i wymagających rekultywacji

2.4.2. prowadzenie badań gleb użytkowanych rolniczo oraz gleb wzdłuż tras szybkiego ruchu

2.4.3. stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, wdrażanie programu rolno-środowiskowego

2.4.4. rekultywacja gleb zdegradowanych

2.4.5. dalsze popieranie działań gmin w zakresie likwidacji dzikich składowisk odpadów

2.5. ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych

2.5.1. ograniczenie wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę do picia

2.5.2. dalsze ograniczenie zużycia wody podziemnej poprzez egzekwowanie przyjętego regulaminu zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków

2.5.3. ochrona wód podziemnych przed ich ilościową i jakościową degradacją

3. poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego powiatu

3.1. ochrona przed powodzią

3.1.1. wyznaczenie i wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego granic obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią

3.1.2. budowa systemów ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze

3.1.3. modernizacja i konserwacja oraz okresowe przeglądy wałów przeciwpowodziowych na rzece Ochni, oczyszczanie terenu międzywała

3.1.4. konserwacja i modernizacja urządzeń wodnych

3.2. ochrona przeciwpożarowa

3.2.1. propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniu pożarowemu

3.2.2. uporządkowanie leśnych dróg przeciwpożarowych, uzupełnienie oznakowania terenów leśnych (wjazdy do lasu, parkingi leśne) tablicami informacyjno-ostrzegawczymi dotyczącymi bezpieczeństwa pożarowego, numerów dróg

3.2.3. modernizacja sprzętu OSP, doposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego

3.3. zapobieganie skutkom awarii przemysłowych

3.3.1. sporządzenie planów operacyjno – ratowniczych dla gmin powiatu narażonych na skutki poważnych awarii przemysłowych

3.3.2. uwzględnienie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymogów ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska lub/i katastrofami naturalnymi

3.3.3. prowadzenie i aktualizacja przez WIOŚ elektronicznej bazy danych o zakładach mogących powodować poważne awarie oraz o występujących poważnych awariach, inwentaryzacja instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i zdrowia ludzi

3.4. zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych

3.4.1. współpraca ze służbami porządkowymi w celu bezwzględnego egzekwowania zakazu transportu substancji niebezpiecznych trasami do tego nie przeznaczonymi (w tym z centrów miast), kontrola transportu

3.4.2. nawiązanie współpracy z PKP w celu ustalenia procedur bezpieczeństwa dotyczących przewozu kolejną substancji niebezpiecznych przez obszary zurbanizowane powiatu kutnowskiego

4. racjonalne gospodarowanie środowiskiem oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej

4.1. ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, racjonalne gospodarowanie wodą, zatrzymanie wody w środowisku

4.1.1. kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych

4.1.2. działania na rzecz zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, zarówno przez mieszkańców jak i podmioty gospodarcze

4.1.3. promowanie i wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie zmniejszania materiałochłonności i odpadowości produkcji, wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w celu zmniejszenia zapotrzebowania na wodę i ograniczenia wielkości ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiorników

4.1.4. wspieranie działań sektora prywatnego, mających na celu budowę na terenie powiatu instalacji opartych na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii

4.1.5. wdrażanie Programu Małej Retencji Wodnej dla województwa łódzkiego

4.2. proekologiczne inwestycje w dziedzinie transportu

- 4.2.1. prowadzenie polityki sprzyjającej rozwojowi komunikacji zbiorowej, zwiększenie udziału transportu kolejowego
- 4.2.2. poprawa infrastruktury kolejowej
- 4.2.3. tworzenie przejść przez drogi umożliwiających migrację zwierząt
- 4.3. zmniejszenie presji rolnictwa na środowisko
 - 4.3.1. promocja i ograniczenie wpływu zanieczyszczeń azotanowych ze źródeł rolniczych poprzez budowę płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę
 - 4.3.2. promocja i stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolnej
 - 4.3.3. promocja i utrzymanie tradycyjnego, urozmaiconego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach przyrodniczo cennych
 - 4.3.4. wdrażanie programów rolno środowiskowych
- 4.4. usprawnienie zarządzania środowiskiem
 - 4.4.1. dalsze szkolenie służb ochrony środowiska w zakresie prawa ochrony środowiska i korzystania ze wspólnotowych środków finansowych
 - 4.4.2. doskonalenie współpracy z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi, uczelniami i innymi instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska
 - 4.4.3. kontrola przestrzegania nałożonych obowiązków w zakresie ochrony i korzystania ze środowiska
 - 4.4.4. uwzględnienie przepisów ochrony środowiska w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- 5. zwiększenie aktywności obywatelskiej i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
 - 5.1. edukacja ekologiczna i podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców
 - 5.1.1. wspieranie działań gmin w zakresie prowadzenia edukacji ekologicznej
 - 5.1.2. dalsze wspieranie wprowadzania programów edukacyjnych dla uczniów
 - 5.1.3. dalsze tworzenie i budowa ścieżek dydaktycznych, ekologicznych i rowerowych
 - 5.1.4. wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie edukacji ekologicznej
 - 5.1.5. kontynuacja szkoleń i programów edukacyjnych dla przedsiębiorców, nauczycieli, radnych, urzędników i in.
 - 5.1.6. edukacja rolników i kadr w zakresie rolnictwa ekologicznego, Dobrych Praktyk Rolniczych, programów rolno środowiskowych
 - 5.1.7. edukacja na rzecz poszanowania dzikiej przyrody i zieleni urządzonej
 - 5.1.8. zapewnienie społeczeństwu powszechnego dostępu do informacji o środowisku (w tym między innymi do materiałów informacyjnych na temat możliwości: wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu, termomodernizacji

budynków, oszczędzania wody i wykorzystywania wód opadowych w przedsiębiorstwach oraz gospodarstwach domowych)

5.1.9. dalsze motywowanie gmin do organizowania imprez masowych o tematyce ekologicznej: Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, Sprzątanie Świata.

Podstawowym i najważniejszym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do 2016 roku. Polityka ekologiczna państwa opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach strategicznych oraz programach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska. W praktyce oznacza to, że wiele jej celów będzie osiągane tylko wtedy i w takim zakresie, w jakim zostały one uwzględnione w tych strategiach. Nakłada to na wszystkie instytucje publiczne obowiązek dbałości o stan środowiska przyrodniczego, co jest zgodne z wymaganiami art. 74 Konstytucji RP.

Polityka ekologiczna państwa w zakresie poprawy standardów jakości środowiska dotyczy:

- gospodarki odpadami,
- jakości powietrza,
- hałasu i promieniowania,
- bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- nadzwyczajnych zagrożeń,
- różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Celami realizacyjnymi „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” są:

- wzmocnianie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,
- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski,
- ochrona klimatu.

Najważniejszym dokumentem wykorzystanym w projekcie programu jest Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 -2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015.

Celem nadrzędnym wojewódzkiego Programu jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Celem podstawowym Programu jest „Ochrona i poprawa stanu środowiska”, natomiast za cele uzupełniające uznano:

- I przeciwdziałanie pozostałym zagrożeniom pochodzenia antropogenicznego,
- II podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

W ramach celu podstawowego wyróżniono pięć priorytetów, którym przyporządkowano określone działania:

- priorytet I - cel - ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych wraz z poprawą ich jakości oraz ochrona przed powodzią, grupy działań:
 - racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
 - ochrona przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych,
 - ochrona przed powodzią i skutkami suszy.
- priorytet II – cel - ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją, grupy działań:
 - ochrona gleb użytkowanych rolniczo przed degradacją,
 - rekultywacja terenów zdegradowanych.
- priorytet III - cel - ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz wzrost lesistości, grupy działań:
 - ochrona różnorodności biologicznej,
 - ochrona i zwiększanie zasobów leśnych,
 - objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów o największych walorach przyrodniczych.
- priorytet IV – cel – racjonalna gospodarka odpadami, grupy działań:
 - ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów,
 - eliminowanie uciążliwości związanych z niewłaściwym postępowaniem z odpadami.
- priorytet V - cel poprawa jakości powietrza, grupy działań:
 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, liniowych i powierzchniowych,
 - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
 - zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego w przemyśle i gospodarce komunalnej.

W ramach celu uzupełniającego I wyróżniono cztery priorytety, tj.:

- priorytet VI - cel redukcja emisji ponadnormatywnego hałasu, działanie:
 - ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
- priorytet VII - cel ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii, grupy działań:
 - ograniczenie skutków awarii przemysłowych i chemicznych,
 - zapobieganie i ograniczenie skutków awarii związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych szlakami drogowymi i kolejowymi.
- priorytet VIII - cel - utrzymanie obowiązujących standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego, działanie:

- zachowanie stref bezpieczeństwa przy lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.
- priorytet IX – cel - racjonalizacja wykorzystania materiałów i surowców, grupy działań:
 - zmniejszenie materiałochłonności produkcji,
 - racjonalna eksploatacja kopalin.

W ramach celu uzupełniającego II wyróżniono jeden priorytet:

- priorytet X - cel - kształtowanie postaw ekologicznych, grupy działań:
 - edukacja ekologiczna,
 - upowszechnianie informacji o środowisku.

Przedstawione powyżej cele projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego są zgodne z wymienionymi dokumentami.

4. Ogólna charakterystyka

Powiat kutnowski położony jest w północnej części województwa łódzkiego na obszarze 886,86km². Administracyjnie powiat kutnowski wchodzi w skład województwa łódzkiego i graniczy z dwoma powiatami z województwa łódzkiego: łęczyckim oraz łowickim. Dodatkowo powiat kutnowski graniczy z trzema województwami: mazowieckim (powiat gostyniński), kujawsko -pomorskim (powiat włocławski) oraz wielkopolskim (powiat kolski).

Leży on w bliskości miasta Łodzi oraz Płocka, a w jego skład wchodzi jedenaście gmin: trzy miasta: Krośniewice, Kutno oraz Żychlin oraz gmin osiem wiejskich: Bedlno, Dąbrowice, Krzyżanów, gm. Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce. Liczba ludności powiatu wynosi 102 015 mieszkańców (4% ludności województwa), średnia gęstość zaludnienia to 115 osób/km².

Okolo 86 % powierzchni powiatu stanowią użytki rolne, z czego znaczną część zajmują grunty orne. Dominującą formą gospodarki na terenie powiatu jest rolnictwo. Najważniejszym ośrodkiem handlowo- usługowo- rzemieślniczym jest miasto Kutno. Ponadto Kutno od 2001 roku jest jedną z dwudziestu dwóch podstref Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Stan infrastruktury na terenie powiatu jest zróżnicowany. Na terenach miejskich, tj. Kutno, Krośniewice, Żychlin jest ona wysoko rozwinięta. Niedostatki w tym zakresie występują w gminach wiejskich: Bedlno, Dąbrowice, Krzyżanów, gm. Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce. Ilość powiatowych dróg publicznych o nawierzchni twardej na 100 km² wynosi 57,8, co jest wyższe od średniej dla województwa- 40,9. Jest to również trzeci najlepszy wynik w województwie.

Powiat kutnowski leży w dość korzystnym układzie kolejowym. Główne połączenia dalekobieżne są wykonywane z miasta Kutno. Przez miasto Kutno przebiegają szlaki kolejowe łączące: Moskwę z Berlinem, Gdańsk z Katowicami, Poznań z Warszawą oraz Bydgoszcz z Lublinem.

Na terenie powiatu rozwój infrastruktury komunalnej jest wyraźnie zróżnicowany. Największy dostęp mieszkańcy mają do wodociągów od 66,1% w gminie Łanięta do 96,6% w mieście Krośniewice. Z kanalizacji korzysta od 0,4% mieszkańców w gminie wiejskiej Krośniewice do 90,1% osób zamieszkujących miasto Kutno. Najgorzej rozwinięta jest sieć gazociągowa. Korzysta z niej od 0,2% w gminie Krzyżanów do 4,7% mieszkańców w Kutnie. W ośmiu gminach nie występuje sieć gazowa. Na terenie powiatu sieć wodociągowa, kanalizacyjna oraz gazowa wymaga rozbudowania. Systemem kanalizacji objętych jest tylko 54,3% mieszkańców powiatu. Najslabiej rozbudowana jest sieć kanalizacyjna w gminach Bedlno, Dąbrowice oraz Oporów (0% skanalizowania).

4.1 Budowa geologiczna i surowce mineralne

Na powierzchni terenu powiatu kutnowskiego występują jedynie osady czwartorzędowe. Pod nimi zalegają sfałdowane i zerodowane utwory starsze: permu, jury i kredy oraz miejscowo neogenu. Utwory te wchodzi w skład łączyczko-klódawskiej struktury antykliny.

Osady permu reprezentowane są przez cechsztyńską serię solną.

Niezgodnie na permie leżą utwory jury górnej i środkowej. Są to utwory margliste, wapienne, a także łupki margliste, wapienie, dolomityczne i piaszczyste z glaukonitem i krzemieniami. W okolicach miasta Kutna utwory jury leżą bezpośrednio pod utworami czwartorzędowymi.

Z niewielką niezgodnością kątową na utworach jurajskich zalegają najstarsze utwory kredy dolnej reprezentowane przez łupki margliste i ilaste z wkładkami piaszczystymi. Kolejne piętra kredy leżą zgodnie i są reprezentowane przez różnego rodzaju łupki, piaski, piaskowce i zlepieńce oraz wapienie i margle. Utwory jurajskie bezpośrednio pod utworami czwartorzędu występują na wschód i południowy wschód od miasta Żychlin.

Utwory paleogenu reprezentowane są przez lokalne wystąpienia węgla brunatnego oraz rumosze krzemieni oraz ility i glinki-utwory zwietrzelinowe. Neogen pojawia się pod czwartorzędem w postaci: mioceńskich piasków częściowo węglistych lub z przerostami węgla brunatnych oraz iłów i mułków. Najmłodsze osady neogenu to osady pliocenu, w skład których wchodzi: ility i podrzędnie mułki.

Utwory czwartorzędowe zalegające niezgodnie (niezgodność erozyjna) charakteryzują się zmienną miąższością i budową. Najstarszymi utworami są piaski i żwiry wodnolodowcowe odsłaniające się miejscowo w południowo wschodniej części omawianego regionu. Najliczniej odsłaniającymi się na powierzchni są gliny lodowcowe zlodowacenia Warty. Z tego samego okresu występują również nieco młodsze piaski, żwiry i głazy lodowcowe, oraz głazy moren czołowych. Z utworów zlodowacenia Wisły miejscami występują piaski i żwiry wodnolodowcowe, a także piaski i żwiry stożków napływowych. Miejscami występują eluwia glin zwałowych oraz piaski eoliczne, także w wydmach.

Najmłodsze utwory holocenne pojawiają się w dolinach rzek, cieków okresowych oraz zagłębieniach bezodpływowych w postaci: torfów, piasków, żwirów i mułków rzecznych.

Na terenie powiatu kutnowskiego udokumentowano złoża kopalin pospolitych: kruszyw naturalnych (piaski i żwiry), surowców ilastych ceramiki budowlanej i wapieni. Dodatkowo rozpoznano jedno złożo soli kamiennej „Łanięta”. Nie jest ono eksploatowane ze względu na jedynie wstępne rozpoznanie oraz na niekorzystne warunki geologiczno górnicze oraz niską jakość surowca.

Na obszarze powiatu występują również złoża organiczne, do których zaliczany jest torf. Występuje on głównie w pradolinie rzeki Bzury, poza tym obszarem złoża torfu są niewielkie i

nie są eksploatowane komercyjnie. Zdarzają się przypadki gdy torf jest eksploatowany bez koncesji w małych ilościach i wykorzystywany do celów rolniczych, jako nawóz.

4.2 Wody podziemne

▪ Piętro jurajskie

W obrębie jurajskiego piętra wodonośnego występują dwa poziomy wodonośne, piętro środkowojurajskie oraz górnójurajskie. Poziomy te występują w obrębie jurajskiego zbiornika wód podziemnych GZWP 226 Krośniewice-Kutno, usytuowanego w południowo-zachodniej części powiatu. Wody środkowojurajskie, często zawierają dużą ilość jonu chlorowego (do 700mg/dm^3), a całkowita mineralizacja nierzadko przekracza 1000mg/dm^3 . Zawartość związków manganu i żelaza często przekracza dopuszczalne wartości. Mimo tego w południowych częściach powiatu jest to poziom użytkowy.

Użytkowe wody piętra górnójurajskiego charakteryzują się mniejszą, niż wody środkowojurajskie, lecz zróżnicowaną mineralizacją, która wynosi od 190 do 800mg/dm^3 . Zawartość chlorków na omawianym terenie dochodzi nawet do 600 mg/dm^3 . Związki żelaza występują w ilościach powyżej normy, natomiast manganu w większości przypadków mieści się w dopuszczalnym stężeniu. Wody jurajskie są średniej jakości i przeważnie wymagają prostego uzdatniania, miejscami skomplikowanego. Piętro górnójurajskie ujmowane jest w Kutnie.

▪ Piętro trzeciorzędowe

Na terenie powiatu z piętra trzeciorzędowego ujmowany jest poziom wód mioceńskich. Poziom ten należy do trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych GZWP 215 i 215A Subniecka warszawska. Położony jest we wschodniej części powiatu. Mineralizacja tych wód waha się od 200 do 400 mg/dm^3 . Zawartość chlorków jest znaczna – do 100 mg/dm^3 , ponadto zawartość związków żelaza również jest wysoka i dochodzi do 10 mg/dm^3 . Wody te mają raczej przeciętną jakość, do spożycia wymagają prostego uzdatniania. Piętro trzeciorzędowe na terenie powiatu ujmowane jest w: Nowych, Krośniewicach, Orłowie oraz Kurowie. Wody te występują na głębokości od 10 do 100m.

▪ Piętro czwartorzędowe

Wody te należą do czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych GZWP 225 Chodecz-Łanięta, który położony jest w północnej części powiatu kutnowskiego. Mineralizacja ogólna tych wód wynosi od 250 do 350 mg/dm^3 . Zawartość związków żelaza zazwyczaj przekracza normę ustaloną dla celów spożywczych, dochodząc do 10mg/dm^3 . Zawartość manganu jest niska i waha się w przedziale od 0,3 do $1,7\text{ mg/dm}^3$.

Jakość tych wód jest średnia i do celów pitnych potrzebne jest ich nieskomplikowane uzdatnianie. Piętro czwartorzędowe eksploatowane jest w: Żychlinie, Krośniewicach, Babach, Nowych oraz w Pomarzanach.

4.3 Wody powierzchniowe

Powiat kutnowski położony jest w zlewni rzeki Bzury (lewostronny dopływ Wisły). Na terenie całego powiatu rzeka Bzura jest uregulowana i zasilana jest głównie przez wody podziemne. Opady na terenie powiatu są niskie, a co się z tym wiąże rzeki mają niskie przepływy i niewielkie zasoby dyspozycyjne. Na terenie powiatu jeziora prawie nie występują, natomiast znajdują się tu liczne stawy. Powierzchnia jezior do powierzchni powiatu to nie więcej niż 0,05.

4.4 Struktura glebowa

Gleby na terenie powiatu są wysokiej przydatności rolniczej, 80% gruntów ornych jest zaklasyfikowanych do kompleksów pszennych, pszenno-żytnich i zbożowo-pastewnych, nadających się pod uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. Gleby słabe i bardzo słabe stanowią tylko ok. 20% gruntów ornych. Użytki rolne stanowią 75,2 tys ha przy ogólnej powierzchni powiatu 88,6 tys. Co daje 84,9%, lasy zajmują 4,8%, a grunty pozostałe 10,3%. Dominującymi typami gleb są gleby brunatne, czarne i ziemie szare.

4.5 Ochrona przyrody

Lasy i grunty leśne zajmują 42,528 km², co stanowi 4,8% powierzchni powiatu kutnowskiego. Lasy ziemi kutnowskiej wchodzi w skład Nadleśnictwa Kutno z siedzibą w Chrośnie (gmina Łanięta).

Na terenie powiatu kutnowskiego znajdują się następujące obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody:

- Dąbrowa Świetlista w Pernie - specjalny obszar ochrony NATURA 2000 o kodzie PLH100002, obszar ten znajduje się na terenie Leśnictwa Perna, głównym celem jest ochrona dobrze wykształconej dąbrowy świetlistej subkontynentalnej, dodatkowo stwierdzono występowanie gatunków chronionych lub rzadkich takich jak: lilia złotogłów, naparstnica zwyczajna, podkolan biały, pierwiosnek lekarski, kruszyna pospolita oraz konwalia majowa;
- Pradolina Bzury-Neru - specjalny obszar ochrony NATURA 2000 o kodzie PLH100006, częściowo pokrywa się z obszarem Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, na obszarze występuje duża liczba stawów rybnych, starorzeczy, torfowisk, łąk turzycowych oraz szuwarów trzcinowych, lasy łęgowe występują wzdłuż koryta rzeki. Jest to obszar ochrony siedlisk, ponad 100 gatunków ptaków ma na terenie obszaru ma swoje miejsca lęgowe, w tym: bielik, czapla biała, czapla purpurowa, bocian biały, bóbr europejski, łabędź czarnodzioby, sowa błotna, rybitwa czarna, żuraw i inne;
- Pradolina Warszawsko-Berlińska - obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 o kodzie PLB1000001 położony jest na obszarze Równiny Łowicko-Błońskiej w dolinie

rzeki Bzury, obszar ten pokrywają nieliczne obszary zalesione, dolina pocięta jest gęstą siecią rowów melioracyjnych, a sama rzeka jest uregulowana; brak tu starorzeczy, obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych, zawiera ostoje ptasie o randze krajowej;

- Dąbrowa Świetlista - rezerwat leśny o powierzchni 40,13 ha; dąbrowa świetlista z bogatą florą;
- Ostrowy - rezerwat leśny o powierzchni 13,04ha, grąd niski;
- Ostrowy - Bażantarnia - rezerwat leśny o powierzchni 27,24 ha, wielogatunkowy las liściasty;
- Perna - rezerwat leśny o powierzchni 15,27 ha, las liściasty o cechach grądu z bogatą florą i o dużym zróżnicowaniu drzewostanu;
- OCHK Dolina Przysowy - ochrona walorów przyrodniczych Doliny Przysowy;
- OCHK Pradoliny Warszawsko - Berlińskiej - ochrona cennych walorów przyrodniczych największej na terenie województwa pradolina powstałej w okresie plejstoceniowym o specyficznych, choć w znacznym stopniu przekształconych, warunkach środowiska przyrodniczego, wykorzystanej obecnie przez doliny Bzury i Neru; stanowi część korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym łączącego dolinę Wisły z doliną Warty.

Ponadto w obrębie powiatu kutnowskiego postulowane jest utworzenie obszaru chronionego krajobrazu Ochni –Głogowianki.

Na terenie powiatu kutnowskiego zarejestrowano 57 pomników przyrody.

Wszystkie obiekty są pomnikami przyrody ożywionej. Należą do nich zarówno pojedyncze drzewa, grupy drzew jak i aleje drzew. Są zlokalizowane w mieście Kutno oraz w dziewięciu gminach: Kutno, Bedlno, Krośniewice, Krzyżanów, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Żychlin oraz w mieście Kutno.

5. Metoda analizy i oceny zastosowana przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko w odniesieniu do polityk, planów i programów, według zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, sporządzana jest jako jeden z podstawowych dokumentów w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie powiatu kutnowskiego, jak również proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie

przeanalizowano uwzględnienie w Programie strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach oraz prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych do tych dokumentów (m.in. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do 2016 roku, Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015).

Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w powiecie oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji programu.

6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez powiat oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

▪ Jakość wód powierzchniowych

Stan czystości Bzury rok-rocznie poprawia się. Do połowy lat dziewięćdziesiątych wszystkie rzeki w powiecie miały wody o charakterze pozaklasowym. W latach 1991-1996 wdrożono system poprawiający stan czystości wód w tym wybudowano Grupową Oczyszczalnię Ścieków w Kutnie. Mimo tych inwestycji jakość wód w dalszym ciągu nie jest zadowalająca. Wody rzeki Bzury w zależności od jej odcinka mieszczą się w klasach III-V. Na terenie powiatu są to głównie wody klasy V.

Głównym czynnikiem decydującym o niskim stopniu jakości wód jest wysoka zawartość biogenów (azot i fosfor). Prawdopodobnie jest to skutkiem używania dużej ilości nawozów sztucznych przez rolników na terenach wiejskich. Na terenach miejskich natomiast ma to związek z przemysłem. Kolejnym problemem jest wysokie miano Coli typu kałowego świadczące o zanieczyszczeniu wody ściekami komunalnym lub ich niedostatecznym oczyszczeniu. W latach 2009 i 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził monitoringu jakości wód powierzchniowych rzek występujących na terenie powiatu kutnowskiego.

▪ Jakość wód podziemnych

Wody podziemne na obszarze powiatu kutnowskiego należą głównie do klasy II, są dobrej jakości i ich skład odpowiada wymaganiom stawianym dla wody do picia i na potrzeby gospodarcze. Wymagają stosowania prostych procesów uzdatniania wody.

Źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych mogą być: depozycja zanieczyszczeń z powietrza na powierzchni terenu oraz naturalne procesy biologiczno – chemiczne, zachodzące w powierzchniowej warstwie profilu glebowego. Ponadto zagrożeniem są przekształcenia powierzchni terenu i niekontrolowana produkcja rolnicza i hodowlana.

▪ Woda do celów komunalnych i gospodarka ściekowa

Na terenie powiatu rozwój infrastruktury komunalnej jest wyraźnie zróżnicowany. Największy dostęp mają mieszkańcy powiatu do wodociągów : od 66,1% w gminie Łanięta do 96,6% w mieście Krośniewice. Systemem kanalizacji objętych jest tylko 54,3% mieszkańców powiatu.

Z kanalizacji korzysta od 0,4% mieszkańców w gminie wiejskiej Krośniewice do 90,1% osób zamieszkujących miasto Kutno. Najstabilniej rozbudowana jest sieć kanalizacyjna w gminach Bedlno, Dąbrowice oraz Oporów (0% skanalizowania).

Na terenie powiatu sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna wymaga rozbudowania.

▪ Jakość powietrza

Na jakość powietrza atmosferycznego w powiecie kutnowskim największy wpływ ma emisja zanieczyszczeń ze źródeł lokalnych oraz oddziaływanie zanieczyszczeń ze źródeł dalekiego zasięgu, z Łodzi oraz Płocka i sąsiednich powiatów. Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczeń, największy wpływ na pogorszenie jakości powietrza mają:

- emisja punktowa z podmiotów gospodarczych;
- niska emisja z pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych, zakładów przemysłowych, gospodarstw ogrodniczych itp.;
- transport samochodowy;
- nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

Do zwiększenia zanieczyszczenia atmosfery w powiecie przyczynia się również emisja wywołana działalnością zakładów typu: lakiernie, odlewnie, magazyny pasz.

Emisja głównych zanieczyszczeń w powiecie kutnowskim występuje na poziomie średniej dla województwa łódzkiego, jedynie w przypadku emisji pyłów z upraw rolniczych i hodowli zwierząt należy ona do najwyższych w województwie.

Strefa Łódzka, w tym powiat kutnowski boryka się również z problemem zbyt wysokich stężeń ozonu. W 2008 roku w powiecie kutnowskim szacunkowy obszar przekroczeń wartości docelowych ozonu wynosił 39,41 km². Szacowana liczba ludności narażona na ponadnormatywne stężenie ozonu przyziemnego w powiecie wyniosła 1 715 osób, a stężenie 8 godzinnych kroczących dla 26 doby wynosiło od 120,22 do 120,58 µg/m³.

▪ Klimat akustyczny

Na terenie powiatu kutnowskiego hałas występujący w środowisku można podzielić na dwie kategorie: hałas przemysłowy (pochodzący od urządzeń i instalacji przemysłowych) oraz hałas komunikacyjny (drogowy i kolejowy).

Hałas komunikacyjny na terenie powiatu może stanowić poważny problem dla obszarów zurbanizowanych, a w szczególności dla zabudowy mieszkaniowej. Na terenie powiatu Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad prowadziła pomiary akustyki dla dróg krajowych, które wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych. Pomiary na drodze krajowej

nr 1 prowadzone były w 2009 roku w celu wykonania opracowania: „Analiza porealizacyjna dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 1 Toruń - Łódź na odcinku Krośniewice - Łęczyca - Sierpów od km 292+768 do km 308+818, od km 310+497 do km 311+484, od 314+707 do km 316+961”. Opracowanie obejmuje 331 m drogi krajowej w gminie Krośniewice od skrzyżowania w miejscowości Krzewie do granicy powiatu w stronę Łęczycy. Omawiany odcinek jest drogą krajową klasy GP, jednojezdniową o dwóch pasach ruchu. Na odcinku drogi w powiecie kutnowskim brak jest urządzeń chroniących środowisko w zakresie klimatu akustycznego. Z pomiarów przeprowadzonych w 2009 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w miejscowości Zalesie przy drodze nr 1 wynika, iż wartość równoważnego poziomu dźwięku w porze dziennej (6⁰⁰-22.00) wynoszą 65,3 dB, natomiast w porze nocnej (22⁰⁰-6⁰⁰) 63,5 dB. Otrzymane wartości są wysokie i wskazują na występowanie niekorzystnego klimatu akustycznego (dopuszczalna- według Rozporządzenia Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku Dz. U. nr 120, poz.826- jest emisja w porze dziennej 60dB, pora nocna 50dB). Budynki podlegające ochronie akustycznej znajdują się w zasięgu oddziaływania hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne. Modernizacja drogi wpłynęła jednak korzystnie na stan klimatu akustycznego obniżając emisję hałasu o 2 dB. Wymiana nawierzchni ograniczyła hałas na styku kół pojazdu z drogą. W opracowaniu nie zalecono budowy ekranów akustycznych, lecz jedynie kontrolę prędkości pojazdów (jeśli będą przestrzegane przepisy na tym odcinku jazdy z prędkością 50 km/h nastąpi poprawa warunków akustycznych). Ekran nie zostały zalecone z uwagi na fakt, iż po oddaniu do użytku autostrady A1 na odcinku drogi Toruń - Stryków ruch na istniejącej drodze ulegnie zmniejszeniu. Pomiary hałasu w 2009 roku prowadzone były również na drodze krajowej nr 2 w celu wykonania opracowania: „Analiza porealizacyjna dla przedsięwzięcia polegającego na wzmocnieniu nawierzchni drogi krajowej nr 2 Krośniewice - Sochaczew wraz z przebudową obiektów inżynierskich na odcinku od km 336+249 do km 339+963 (odcinek I) oraz od km343+195 do km 346+945 (odcinek II). Pomiary we wszystkich punktach wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych. Z wniosków do opracowania można przeczytać, iż „w ramach analizowanej inwestycji wykonano nawierzchnię drogową o odpowiednich parametrach akustycznych, pozwalającą zmniejszyć oddziaływanie hałasowe, pochodzące od toczących się kół pojazdów. Z uwagi na niekorzystne usytuowanie zabudowy mieszkaniowej względem drogi oraz szereg dojazdów do poszczególnych posesji, na etapie raportów ustalono, iż techniczne wykonanie typowych konstrukcji ekranów akustycznych nie jest możliwe. Ekran taki stanowiłby ograniczenie widoczności dla pojazdów wyjeżdżających z posesji, co przekładałoby się na duże niebezpieczeństwo występowania kolizji i wypadków.”

Na terenie gminy Krośniewice badano również środowisko akustyczne wokół obwodnicy Krośniewic. Badania prowadzono w 2011 roku na potrzeby opracowania: "Analiza poreakcyjna dla przedsięwzięcia polegającego na budowie obwodnicy Krośniewic w ciągu dróg krajowych na 1 i 92". Pomiarów dokonano w czterech punktach, dodatkowo dla dwóch z nich przeprowadzono analizę skuteczności zastosowanych ekranów akustycznych zgodnie z normą PN-ISO 10847:2002 *Akustyka. Wyznaczanie „in-situ” skuteczności zewnętrznych ekranów*. Pomiarzy hałasu wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów w porze nocnej od 5,8 dB do 6,7 dB. Cała zabudowa znajdująca się w promieniu 400 m od obwodnicy narażona jest na ponadnormatywny hałas komunikacyjny w porze nocnej. Na badanym terenie zlokalizowanych jest 6 ekranów akustycznych o łącznej długości 1303,75m w celu analizy skuteczności istniejących ekranów zbadano dwa: E3 i E5. Skuteczność ekranu E3 obliczono na 11 dB, natomiast ekranu E5 na 4 dB. W celu ograniczenia hałasu zaproponowano lokalizację dla 10 nowych ekranów, których dokładne parametry należy określić w projekcie budowlanym.

Na terenie gminy Żychlin badano środowisko akustyczne wokół odcinka drogi nr 2 od Zleszyna do Klotyldowa. Badania prowadzono w 2011 roku na potrzeby opracowania: "Analiza poreakcyjna dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 2 na odcinkach: 373+345 ÷ 380+130; 380+130 ÷ 396+036; 396+036 ÷ 398+187; 399+050 ÷ 410+012". Pomiarów dokonano w miejscowości Plecka Dąbrowa. Z otrzymanych wyników pomiarów hałasu stwierdzono, iż w chwili obecnej klimat akustyczny na terenach sąsiadujących z analizowanym odcinkiem drogi nie jest korzystny. Poziom dźwięku przyjmuje wysokie wartości zarówno w porze dnia (przekroczenie o 14,6 dB) jak i w porze nocy (przekroczenie o 16,9 dB). Na odcinku tym ze względu na liczne skrzyżowania, wjazdy do posesji wykonanie urządzeń dźwiękochłonnych jest niemożliwe. Do zmniejszenia hałasu przyczyni się oddanie do użytku w 2012 roku autostrady A2 odcinek Stryków- Konotopa, która przejmie znaczną część pojazdów z drogi nr 2.

Jednocześnie należy przypuszczać, że na terenie powiatu występują uciążliwości związane z nadmiernym ruchem samochodowym, również dla dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Liniowym źródłem emisji hałasu jest również linia kolejowa, której największy węzeł w Polsce znajduje się w Kutnie i łączy między innymi Paryż z Moskwą. Warunkiem zachowania właściwego standardu akustycznego w budynkach zlokalizowanych w strefach oddziaływania tras komunikacyjnych jest wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych.

Według badań przeprowadzonych przez WIOŚ w Łodzi przy szlakach komunikacyjnych w ostatnich latach notowano przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. Wzrost natężenia hałasu pochodzenia komunikacyjnego jest efektem wzrostu natężenia ruchu drogowego i dużego udziału pojazdów ciężkich w strukturze ruchu drogowego.

Kolejne podstawowe źródło hałasu związane jest z działalnością produkcyjną człowieka. Hałas wytwarzany przez środki produkcji występuje zarówno w obiektach przemysłowych, jak też i na zewnątrz, przenikając do otoczenia z niedostatecznie izolowanych hal przemysłowych lub nie izolowanych i nie wyciszonych maszyn.

Na obszarach o korzystnej sytuacji akustycznej należy podejmować przede wszystkim działania prewencyjne celem niedopuszczenia do pogorszenia parametrów hałasu. Należy przy tym stosować metody planistyczne poprzez wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed hałasem, a także poprzez wyznaczanie stref ograniczonego użytkowania wokół zakładów przemysłowych, szlaków komunikacyjnych i innych obiektów, gdzie przekraczane są progowe wartości poziomu hałasu.

Z przedstawionej powyżej informacji o obecnym stanie środowiska na terenie powiatu kutnowskiego wynika, że prawdopodobnie wody podziemne są dobrej (II klasa czystości), natomiast powierzchniowe złej (V klasa czystości) jakości. Spowodowane jest to odprowadzaniem do rzek poprzez spływ powierzchniowy i podpowierzchniowy nieoczyszczonych ścieków z gospodarstw domowych oraz niekorzystnym stosunkiem sieci kanalizacyjnej do wodociągowej.

W przypadku braku zdecydowanych działań dotyczących gospodarki ściekowej (określonych celami projektowanego dokumentu) stan środowiska na terenie powiatu może ulec pogorszeniu poprzez:

- pogorszenie jakości życia mieszkańców,
- degradację walorów krajobrazowych,
- utratę cennych przyrodniczo terenów,
- postępującą degradację gleb i ich utratę dla rolnictwa,
- dalsze pogorszenie jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

7. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych

Brak zorganizowanego sposobu odprowadzenia ścieków, jak również niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w tym zakresie stanowi potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych. Drugim poważnym problemem jest wzrost natężenia ruchu drogowego i dużego udziału pojazdów ciężkich w strukturze ruchu drogowego, a co za tym idzie również wzmożona emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz wzrost natężenia hałasu.

Analiza celów i zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego wykazała, że w niekorzystny dla środowiska sposób rozwija się budowa sieci kanalizacyjnej w stosunku do wodociągowej.

W odniesieniu do potencjalnego zagrożenia obszarów chronionych wynikającego z działań w zakresie POŚPK, należy rozważyć ewentualne konflikty między siecią NATURA 2000 oraz obszarowymi formami ochrony (rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.) a lokalizacją instalacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Na terenie powiatu kutnowskiego znajdują się następujące obszary chronione na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody:

- Dąbrowa Świetlista w Pernie - specjalny obszar ochrony o kodzie PLH100002,
- Pradolina Bzury-Neru - specjalny obszar ochrony o kodzie PLH100006, częściowo pokrywa się z obszarem Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej,
- Pradolina Warszawsko-Berlińska - obszar specjalnej ochrony ptaków o kodzie PLB1000001,
- Dąbrowa Świetlista - rezerwat leśny
- Ostrowy - rezerwat leśny
- Ostrowy - Bażantarnia - rezerwat leśny
- Perna - rezerwat leśny;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Przysowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko - Berlińskiej

Wszystkie istniejące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko zlokalizowane są poza obszarowymi formami ochrony, w związku z czym negatywne oddziaływanie na te obszary nie występuje. Jedynie projektowana autostrada A1 przebiega przez obszary Natura 2000 (Pradolinę Warszawsko-Berlińską oraz Pradolinę Bzury-Neru), jednakże Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad będąca inwestorem, po przeprowadzeniu procedury ocen oddziaływania na środowisko, uzyskała decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na projektowaną autostradę.

8. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Najważniejszymi elementami strategii w zakresie ochrony środowiska będzie poprawa jakości życia mieszkańców oraz poprawa ogólnego zewnętrznego wizerunku powiatu poprzez realizację działań związanych ze zrównoważonym rozwojem i podejmowaniem działań na rzecz

poprawy istniejącego stanu środowiska naturalnego. Z tych powodów przy opracowaniu projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku konieczne było uwzględnienie zapisów obowiązującego prawa oraz zasad zawartych w programach realizowanych na szczeblu krajowym i wojewódzkim oraz innych dokumentów.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego jest oparty i uwzględnia cele i zapisy ujęte w m.in. przedstawionych poniżej dokumentach:

- ustawa z dnia 27.04.2001r. - Prawo ochrony środowiska,
- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym,
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Strategia Rozwoju Województwa na lata 2007-2015, zatwierdzona przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą nr LI/865/2006 z dnia 31 stycznia 2006 roku,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015,
- Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego zatwierdzony uchwałą nr LII/887/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 marca 2006 roku,
- Wojewódzki Program Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych zatwierdzony uchwałą nr LI/866/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 roku,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa łódzkiego na lata 2007-2013 Łódź,
- Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim w latach 2000 – 2009,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015,
- Plan gospodarki odpadami województwa łódzkiego 2011 (z uwzględnieniem lat 2012 – 2015),
- Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem działań na lata 2007-2013.

Konkretyzacją uchwalanych na szczeblu międzynarodowym programów i strategii są dyrektywy UE, obowiązujące w krajach członkowskich. Opracowany Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku powinien w jak najszerszym zakresie uwzględniać zawarte w tych dokumentach zapisy. Analiza danych GUS, danych zawartych raportach ekologicznych, a także analiza wyników z realizacji poprzedniego programu ochrony środowiska prowadzą do wniosku, że wiele spośród obowiązujących dyrektyw związanych z ochroną środowiska zostało już w powiecie kutnowskim wdrożonych.

Dotyczy to między innymi:

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA:

- Dyrektywa 91/271/EWG dot. oczyszczania ścieków komunalnych,
- Dyrektywa 75/440/EWG dot. wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich,
- Dyrektywa 80/778/EWG dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

GOSPODARKA ODPADAMI:

- Dyrektywa 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów,
- Dyrektywa 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,
- Dyrektywa 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów,
- Dyrektywa 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie usuwania olejów odpadowych,
- Dyrektywa 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania PCB/PCT,
- Dyrektywa 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, a w szczególności gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie - 86-278-EWG,
- Dyrektywa 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- Decyzja 97/129/WE z dnia 28 stycznia 1997 r. ustanawiająca system identyfikacji materiałów opakowaniowych,
- Dyrektywa 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- Dyrektywa 91/157/EWG z dnia 18 marca 1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niebezpieczne substancje,
- Dyrektywa 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- Decyzja 2005/293/WE z dnia 1 kwietnia 2005 r. określająca szczegółowe zasady kontroli celów ponownego użycia/odzysku i ponownego użycia/recyklingu zgodnie z dyrektywą 2000/53/WE – 2005,
- Dyrektywa 94/67/WE z dnia 16 grudnia 1994 r. w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych

OCHRONA POWIETRZA:

- Dyrektywa 2001/80/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania,
- Dyrektywa 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobody dostępu do informacji o środowisku,

- Dyrektywa 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. zmieniającej dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre publiczne i prywatne przedsięwzięcia na środowisko,

OCHRONA PRZED HAŁASEM:

- Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku

Wprowadzenie w życie tych przepisów było znacznym stopniu wynikiem realizacji programów ekologicznych realizowanych ostatnio i współfinansowanych ze źródeł UE. W opracowanym obecnie projekcie Programu Ochrony Środowiska Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku przewidziano przystąpienie do wdrażania bądź kontynuację działań związanych z realizacją następujących dyrektyw:

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA:

- Dyrektywa 78/659/EWG w sprawie wód słodkich wymagających ochrony lub poprawy dla zachowania życia ryb,
- Ramowa Dyrektywa Wodna,
- Dyrektywa 80/68/EWG w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje niebezpieczne,

GOSPODARKA ODPADAMI:

- Dyrektywa 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie zapobiegania i zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska azbestem,
- Dyrektywa 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,

OCHRONA POWIETRZA:

- Dyrektywa 1999/30/WE z dnia 22 kwietnia 1999 r. odnoszącej się do wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu i ołowiu w otaczającym powietrzu,
- Dyrektywy 2000/69/WE z dnia 16 listopada 2000 r. dotyczącej wartości dopuszczalnych benzenu i tlenku węgla w otaczającym powietrzu,
- Dyrektywa 2002/3/WE z dnia 12 lutego 2002 r. odnoszącej się do ozonu w otaczającym powietrzu,
- Dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków,
- Dyrektywa 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie zwalczania zanieczyszczeń powietrza przez zakłady przemysłowe,
- Dyrektywa 94/66/WE z dnia 15 grudnia 1994 r. zmieniającej dyrektywę 88/609/EWG w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania,

- Dyrektywa 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli,
- Dyrektywa 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza,
- Dyrektywa Rady i Parlamentu Europejskiego 2001/81/EC z 23 października 2001 o limitach dla emisji określonych zanieczyszczeń atmosfery w poszczególnych państwach Wspólnoty,
- Dyrektywa Rady 84/360/EEC z 28 czerwca 1984 o zwalczaniu zanieczyszczenia powietrza z zakładów przemysłowych,
- Dyrektywa Rady 96/61/EC z 24 września 1996 o zintegrowanej ochronie i zapobieganiu zanieczyszczeniom (IPPC),
- Dyrektywa Rady 89/369/EEC z 8 czerwca 1989 o zapobieganiu zanieczyszczenia atmosfery z nowych spalarni odpadów komunalnych,
- Dyrektywa Rady 94/67/EC z 16 grudnia 1994 o spalaniu odpadów niebezpiecznych.

Z przedstawionego wyliczenia wynika, że realizacja programu powinna doprowadzić do uzyskania znaczącej zgodności stanu środowiska oraz zarządzania nim do obowiązujących w UE przepisów prawnych.

Celem tworzenia powiatowego programu ochrony środowiska jest poprawa warunków życia mieszkańców regionu przez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

9. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku jest dokumentem zawierającym opis zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku. Należy zatem podkreślić, że ocena ma za zadanie przeanalizowanie ryzyka związanego z niewypełnieniem zaplanowanych zadań oraz wskazanie zagrożeń wynikających z niekorzystnego przebiegu realizacji zadań.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w POŚPK przy braku informacji o sposobie realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Z uwagi na fakt, że większość zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie określenie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków.

Inwestycje w zakresie wodociągów i stacji uzdatniania wody przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej i podniesienia standardu życia mieszkańców. Jednakże w trakcie projektowania ujęć wód podziemnych, należy przeanalizować dostępne zasoby wodne, aby nie doprowadzić

do nieodwracalnych szkód w środowisku hydrogeologicznym. Wzrost presji urbanistycznej po uzbrojeniu terenów w sieć wodociagową i kanalizacyjną może powodować pośrednie oddziaływanie na środowisko.

W zakresie poprawy stanu jakości powietrza należy dążyć do ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych. Działania takie pozwolą na eliminację zagrożenia zdrowia ludzi i ograniczą niszczenie fasad budynków.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednio pozytywny wpływ na środowisko, ponieważ kształtowanie postaw proekologicznych odgrywa znaczącą rolę w ramach zapobiegania degradacji środowiska oraz ochrony przyrody.

Podsumowując można stwierdzić, że zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska i jakości życia mieszkańców.

10. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi i kanalizacja, jak również przebudowa dróg. Ewentualne negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również eksploatacji.

Do działań ograniczających oddziaływanie można zaliczyć chociażby stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, jak również odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy. W przypadku realizacji inwestycji drogowych należy unikać barier dla funkcjonowania przyrody, jak również ograniczać presję na tereny wrażliwe. Ponadto uwzględnienie w projekcie możliwości budowy ekranów akustycznych oraz rozwiązań poprawiających płynność ruchu może ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła hałasu.

Z uwagi na nieodwracalny charakter przekształceń środowiska należy dokładnie rozważyć lokalizację inwestycji oraz zastosować rozwiązania techniczne przyjazne dla środowiska.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2018 roku jest dokumentem wspomagającym ten plan, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej jego realizacji. Proponowane w ramach POŚPK przedsięwzięcia mają pozytywny wpływ na środowisko, dlatego na etapie ich realizacji należy wybrać wariant (lokalizacyjny, konstrukcyjny, technologiczny), który będzie w najmniejszym stopniu negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto w zależności od lokalnej chłonności środowiska oraz występowania obszarów wrażliwych w rejonie przedsięwzięcia należy rozważyć wariant alternatywny.

12. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Monitoring wdrażania przebiegu realizacji Programu i oceny realizacji Programu w aspekcie realizacji założonych celów opierać się będzie o:

1. monitoring wdrażania Programu, polegał będzie na ocenie w zakresie:

- określenia stopnia realizacji przyjętych celów;
- oceny realizacji programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska;
- określenia stopnia rozbieżności (%) pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Analiza przyczyn rozbieżności powinna obejmować ocenę w zakresie:

- możliwości finansowych realizacji działań i poszczególnych zadań;
- możliwości technicznych wykonania zadań (m.in. zasoby ludzkie, wyposażenie techniczne);
- stopnia zaangażowania instytucji odpowiedzialnych za realizację działań;
- reakcji społeczeństwa na propozycje działań zawartych w Programie;
- aktualnych możliwości prawnych;
- aktualnych priorytetów, określonych w dokumentach rządowych i wojewódzkich.

2. monitoring skutków realizacji Programu, w tym monitoring świadomości społecznej.

Monitoring skutków realizacji Programu prowadzony będzie poprzez ocenę:

- poprawy standardów jakości środowiska;
- poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców.

Ponadto ocena realizacji celów obejmować będzie również ocenę realizacji działań ujętych do wykonania w harmonogramie. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z wykonania Programu organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raport, który przedstawia radzie powiatu.

13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Biorąc pod uwagę charakter działań zaproponowanych w Programie oraz lokalizację powiatu, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego zgodny jest z polityką ekologiczną państwa oraz Programem ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015. Przedstawione w programie cele i zadania dotyczą okresu 2011-2014 z perspektywą do 2018 roku.

Do najważniejszych problemów z zakresu ochrony środowiska na terenie Powiatu Kutnowskiego należą:

- niezadowalająca jakość wód,
- zanieczyszczanie wód powierzchniowych spowodowane odprowadzaniem do rzek poprzez spływ powierzchniowy i podpowierzchniowy nieoczyszczonych ścieków z gospodarstw domowych,
- zagrożenie jakości wód podziemnych spowodowane przez odprowadzanie większości nieoczyszczonych ścieków z gospodarstw domowych do ziemi,
- niski stopień skanalizowania terenu powiatu,
- nie wszystkie ścieki z gospodarstw domowych są właściwie zagospodarowywane, (np. odprowadzanie do nieszczelnych szamb lub rowów melioracyjnych),
- małe zdolności retencyjne terenu,
- brak działań w zakresie zwiększania zdolności retencyjnych terenu,
- wykorzystanie paliw stałych (przede wszystkim węgla) do ogrzewania,
- wzmożona emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych w związku ze wzrastającą liczbą pojazdów samochodowych,
- wzrost poziomu emisji ozonu i przekroczenie dopuszczalnych norm na obszarze całego województwa w tym powiatu kutnowskiego,
- niska lesistość,
- niewielkie zasoby przyrodnicze,
- postępująca degradacja gleb (zakwaszenie gleb),
- niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych,
- „dzikie wysypiska odpadów”,
- wzrost natężenia hałasu pochodzenia komunikacyjnego będący efektem wzrostu natężenia ruchu drogowego i dużego udziału pojazdów ciężkich w strukturze ruchu drogowego.

Realizacja wskazanych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego celów i kierunków działań wpływać będzie na poprawę warunków życia mieszkańców regionu przez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Zadania ujęte w treści projektu programu są zgodne z obowiązującym prawem, polskim i europejskim dotyczącym problemów ochrony środowiska.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego jest dokumentem zawierającym zbiór ustaleń i propozycji zmierzających do odbudowy zniszczonych lub zagrożonych przez człowieka elementów środowiska, z których najważniejsze to:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz przez energetykę zawodową (zamiana kotłowni węglowych i koksowych na gazowe i olejowe),
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni (termomodernizacja budynków oraz zmiany nośników energii),
- kontynuacja termomodernizacji budynków komunalnych, produkcyjnych i mieszkalnych na terenie powiatu,
- tworzenie tras rowerowych,
- budowa i modernizacja dróg powiatowych i gminnych,
- modernizacja i rozwój transportu kolejowego,
- kontynuacja rozbudowy sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej,
- dalsza promocja i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- propagowanie zasad nawożenia gruntów w zgodzie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej,
- ochrona wód zlewni Bzury przed zanieczyszczeniami obszarowymi,
- dalsze ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych,
- usuwanie azbestu,
- likwidacja dzikich składowisk,
- uwzględnienie oddziaływania pól elektromagnetycznych i hałasu w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych obiektów,
- wspieranie działań mających na celu odtworzenie buforowych stref roślinności wzdłuż cieków wodnych,
- wspieranie działań mających na celu restytucję siedlisk mokradeł i renaturyzację dolin niewielkich cieków,
- zwiększenie zasobów leśnych powiatu poprzez zalesianie nieużytków rolnych i zakrzewienia gruntów nieużytecznych gospodarczo w obszarach miejskich w ramach tworzenia architektury zieleni,
- dalsze przywracanie wartości użytkowej glebom, które uległy degradacji,
- kontynuację budowy i modernizacji sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody,

- eliminację przypadków niekoncesjonowanej eksploatacji torfu na terenie powiatu,
- dalsze wdrażanie systemów ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze,
- Wdrażanie Programu Małej Retencji Województwa Łódzkiego,
- wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska,
- kontynuację kontroli prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych,
- prowadzenie polityki sprzyjającej rozwojowi komunikacji zbiorowej, zwiększenie udziału transportu kolejowego,
- dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.
- współpracę międzygminną w realizacji inwestycji proekologicznych (wodociągi, kanalizacja, edukacja, modernizacje dróg),
- realizację „Programu Edukacji Ekologicznej” w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego nie przewiduje działań, które mogłyby spowodować pogorszenie środowiska obszaru powiatu lub jego otoczenia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Rafał Józwiak